

Samverkansplattform Oxelösund

Innehåll

Bakgrund	3
Behov.....	3
Aktiviteter som genomförts för att möta behoven.....	4
Befintliga insatser	6
Oxelösundare i siffror	8
Forskning och erfarenheter	20
Analys	25
Slutsats och förslag.....	28

Samverkansplattform i Oxelösund - halvtidsrapport

Bakgrund

Den lokala samverkansgruppen (LSG) i Oxelösund vill samordna sitt gemensamma arbete med individer i behov av stöd från fler än en part i en gemensam plattform och en gemensam samverkansstruktur. LSG:s huvudmål är att:

Skapa en gemensam plattform för arbete kring individer med behov av samlat stöd i Oxelösund i syfte att effektivisera och individanpassa processen kring den enskildes väg till studier, arbete eller sysselsättning¹.

Huvudmålet ska uppnås inom tidsramen 12 månader och en processledare ska leda LSG framåt i arbetet.

För att uppnå huvudmålet har ett antal delmål formulerats:

- ✓ Definiera LSG:s plattform och arbetsätt
- ✓ Informera och integrera LSG:s arbete i ordinarie verksamheter
- ✓ Informera om och förstå varandras uppdrag
- ✓ Information till politiken
- ✓ Involvera fler företag och föreningar

Arbetet med plattformen inleddes den 1 september 2014 och en lägesrapport skrevs i december 2014. Vid LSG:s möte den 28 januari 2015 beställdes föreliggande rapport som underlag för kommande aktiviteter. Denna rapport bygger på tidigare dokumentation i form av minnesanteckningar, nyhetsbrev och lägesrapport, insamlad statistik, forskning och erfarenheter och avslutas med en nulägesanalys och förslag.

Behov

I samband med att uppdraget om samverkansplattform i Oxelösund påbörjades intervjuades medarbetare vid samtliga organisationer utom vårdcentralen om upplevda behov. Resultatet visade att:

- ✓ det finns en gemensam uppfattning om att samverkansstrukturen behöver bli tydligare
- ✓ LSG behöver bli mer känt inom organisationerna
- ✓ det finns ett behov av kunskap om andra organisationer jämte den egna
- ✓ det finns ett behov av insatser till individer (Hälsoverket, Villa Bergsund, språkpraktik, individuellt stöd och teamarbete var exempel på lösningar som nämndes)

Vid en gemensam workshop den 30 oktober framkom även följande behov i relation till isbergets vision och värdering:

- ✓ Korrelerad handlingsplan
- ✓ Samlokalisering

¹ Handlingsplan för LSG Oxelösund år 2013-2015

- ✓ Social investeringsfond
- ✓ Kompetensöverföring
- ✓ Fler dagliga aktiviteter
- ✓ Kartläggning
- ✓ Politisk förankring

Behov som anges är både på struktur/samverkans- och individnivå. Plattformen ska möta båda dessa, i största möjliga mån inom befintlig verksamhet, enligt LSG:s ambition.

Aktiviteter som genomförts för att möta behoven

Delmålen i LSG:s handlingsplan återkommer till viss del i upplevda behov hos medarbetare i de berörda organisationerna. De insatser som initierats/genomförts för att möta dessa behov har hittills varit:

Tydligare samverkansstruktur

- ✓ En beredningsgrupp har knutits till LSG.
- ✓ En gemensam plattform för arbete kring unga prövas genom ett pilotprojekt (team på jobbcenter).
- ✓ En hemsida för samverkansarbetet har skapats i anslutning till Oxelösunds kommuns hemsida.

LSG behöver bli mer känt

Spridning av nyhetsbrev och minnesanteckningar via e-postlistor till handläggare och chefer pågår kontinuerligt för att sprida kunskaper om LSG:s arbete. Listor med kontaktuppgifter finns publicerade och tillgängliga på den gemensamma hemsidan. Det saknas en uppföljning om *hur* sidan används för att ta del av information.

Kunskap om andra organisationer

När LSG har möten delger representanterna varandra aktuell information från respektive organisation. Informationen bedöms ha låg spridning utanför LSG mötet. De handläggare som finns med i LSG:s beredningsgrupp har kännedom om varandras organisationer till viss del. De anser att det är positivt med regelbundna träffar där de kan delge varandra aktuell information samt ställa frågor. LSG har beslutat att inte ha frukostmöten för att sprida information, eventuellt kan det ske på annat sätt under våren.

Insatser till individer

Det finns ett stort behov av insatser samt organisering av befintliga insatser till individer som är i behov av samordnat stöd och sysselsättning. Handläggare nämner behov av daglig sysselsättning, för att skapa/upprätthålla rutiner för mat och sömn, tillsammans med behovet av en "palett" av aktiviteter för att möta varje enskild individ. De individer som är i behov av insatser av detta slag finns i "målgrupper" som

- unga som hoppat av skolan
- unga med aktivitetsersättning

- långtidsarbetslösa med ekonomiskt bistånd
- arbetslösa som inte står till arbetsmarknadens förfogande
- långtidssjukskrivna
- Nyanlända

Kartläggning:

- En inventering av befintliga insatser är genomförd.
- Ett behov av ett varierat utbud av arbetsträningsplatser för unga med funktionsnedsättning har konstaterats.
- Ett behov av att utveckla LSG:s arbetsformer och mötestruktur har konstaterats.
- Ett behov av samordning och utveckling av insatser inom integrationsområdet har konstaterats.
- Statistik avseende oxelösundaren har samlats in.

Värdegrund:

En gemensam workshop för framtagande av värdegrund har genomförts. En föreläsning med tema bemötande är bokad till mars 2015.

Organisering:

LSG:s behov av att utveckla sina mötesformer och strukturera upp styrgruppsuppdragen har lyfts. Senare i denna rapport redovisas ett förslag om hur det skulle kunna ske.

Korrelerad handlingsplan:

Det finns ett medgivande för samverkan kring en individ som kan kompletteras med en gemensam plan. I samband med att pilotprojektet på jobbcenter startade diskuterades möjligheten att använda "Samordnad individuell planering" (SIP) som är ett verktyg framtaget av Socialstyrelsen. I dagsläget har ingen gemensam handlingsplan använts.

Politisk förankring och social investeringsfond:

För att möjliggöra finansiering av aktiviteter till individer i Oxelösund som är i behov av sysselsättning/arbetsträning/praktik eller annan daglig verksamhet som saknas i dag, behöver plattformsarbetet förankras politiskt. Detsamma gäller förslaget om social investeringsfond, som avgörs genom politiska beslut.

Samlokalisering

Samlokalisering behöver inte betyda gemensamt heltidarbete under en hel vecka, det kan röra sig om ett antal timmar per vecka eller varannan. Syftet är att bygga relationer mellan handläggare, att öka kännedomen om varandras uppdrag samt att effektivisera individens kontakter med offentlig sektor. Koordinaten är ett bibliotek och en kulturell knutpunkt i Oxelösund. Där finns möjlighet för individer att arbetsträna/pröva, praktisera och delta i socialt företag. Koordinaten välkomnar samverkan med övrigt samhällsliv och det finns möjlighet för samlokalisering för gemensamt arbete och möten med individer. Det finns också möjlighet att förlägga alla samverkansmöten i koordinatens lokaler.

Pilotprojekt på jobbcenter

LSG initierade ett pilotprojekt på jobbcenter i Oxelösund som en samordning av Arbetsmarknadsrådets ambition att hitta en gemensam modell för arbete kring unga som saknar sysselsättning och försörjning och plattformsarbetet i Oxelösund. Processledaren har uppdraget att processleda projektet och gemensamma träffar. I dagsläget består träffarna av en timmes möten varannan vecka där inga eller väldigt få individer diskuteras. Medgivandet som är framtaget används inte. Det är oklart hur väl förankrat pilotprojektet är internt i respektive organisation. I dagsläget bedöms målen som svåra att nå till maj 2015.

Befintliga insatser

De insatser som ges till individer i behov av stöd finns hos Arbetsförmedlingen, kommunen, kyrkan, vårdcentralen och i psykiatri.

Jobbcenter: På kommunens Jobbcenter finns en coach som arbetar med individer som uppbär försörjningsstöd och som behöver stöttning av olika slag för att närma sig arbetsmarknaden. Det kan röra sig om individuell coaching och motivation eller gruppverksamhet.

Daglig sysselsättning: Oxelösunds kommuns dagliga verksamhet består av ett antal arbetsenheter med inriktning mot:

- Aktivitet och upplevelse – för de med stort behov av stöd. Sinnesstimulerande aktiviteter, samspel och alternativ kommunikation.
- Arbetsinriktad daglig verksamhet - Kiosk, Loppis, kultur. Service till äldre” Fixartjänst”.
- Praktik här finns möjlighet att vara ute i ordinarie arbetsliv på arbetsplatser med stöd.

Verksamheterna riktas till individer med autism eller en intellektuell funktionsnedsättning. Individen måste vara i yrkesverksam ålder, sakna arbete och inte vara på gång att utbilda dig.

Boendestöd: Boendestödjarna stödjer brukaren i det egna hemmet. Det kan handla om stöd vid inköp, tvättning, städning eller social träning. Insatserna utformas efter individuella behov. Boendestödjarna arbetar genom att stödja individen till självständighet och delaktighet i sin egen vardag.

Boendestöd är avgiftsbelagt. Individer kan ansöka om handikappersättning för kostnaden genom försäkringskassan. För att få boendestöd krävs ett biståndsbeslut.

Personligt ombud: Personligt ombud finns till för de som är över 18 år med en långvarig psykisk funktionsnedsättning och som har behov av vård och service från flera myndigheter. Personligt ombud arbetar fristående från myndigheter och vårdgivare.

Komvux: Gymnasial vuxenutbildning, Grundläggande vuxenutbildning samt Yrkesvuxutbildning.

Yrkesvuxutbildning: Svets, Vård och omsorg, Barn och fritid, Handel, administration och ekonomi, Elutbildningar.

Lärlingsutbildning: Bageri- och konditori, Byggutbildning, Färskvaror, delikatesser och catering, Kabeltekniker, Kock, Bar & Servering

SFI: SFI-studier med grundläggande kurser i matematik och data. Utbildningen kan även kombineras med arbetslivsorientering och praktik på en arbetsplats. Extra uttalsträning finns för den som har behov av det.

Praktik: Till viss del organiserad samt till viss del icke organiserad praktik finns inom ramarna för kommunens verksamhet. Arbetet med att organisera praktikplatser kan med fördel samordnas och formaliseras.

Psykiatri: Behandling och medicinering

Arbetsförmedlingen: Program, jobbsökaraktivitet, vissa utbildningar, arbetspraktik, arbetsträning och anställningsstöd. Allt sker efter en arbetsmarknadsbedömning.

Arbetsförmedlingens övergripande mål är att underlätta för arbetssökande och arbetsgivare att hitta varandra och att prioritera stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden. I detta ansvar ligger även att säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.

Arbetsförmedlingen har ett samordnande ansvar för vissa nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Uppdraget är att ge nyanlända rätt förutsättningar för att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning. I uppdraget ingår även arbetslivsinriktad rehabilitering i samarbete med Försäkringskassan. Verksamheten bidrar till att fler människor med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller ohälsa kan börja arbeta igen.

Kravet för att delta i program är tre månaders inskrivning för ungdomar 16-24 år. För vuxna arbetssökande är kravet 300 ersättningsdagar från A-kassa eller 14 månaders inskrivning. Bli individen bedömd för tidiga insatser vid kartläggning i samband med inskrivning har hen tillgång till program tidigare.

Kyrkan: Betongbarnen - Efter konfirmationen, från 15 år. Torsdagar kl. 17-20.

Unga vuxna - Från 20 år. Tisdagar kl. 17.30–20.30. En variant av *Du är värdefull*-kvällarna.

Kaffederalen- För allmänheten. Onsdagar kl. 13.30–16.00. Självkostnadsfika samt varannan onsdag musikunderhållning.

Kyrkan ska starta upp en butik på Järntorget med fairtrade, second hand, lokala hantverkare, utställningar och bokförsäljning. Torsdagar 11-17, fredagar 10-15 (till att börja med). Butikens verksamhet ska i första hand riktas till individer inom fas 3, unga vuxna och för arbetsträningar. (Personer från Arbetsförmedlingen och vården)

Under sommaren tar aktiviteterna, utom butiken, paus. Betongbarnen brukar göra utflykter men unga vuxna saknar aktiviteter. En präst har anställts nyligen, hon kommer att jobba med unga. Hur detta kommer att se ut är oklart.

Vårdcentralen: TRIS team för samordnad rehabilitering.

Ungdomsmottagning: För tjejer 13-20 år och killar 13-23 år.

Oxelösundare i siffror

Nedan följer statistik som beskriver hur många oxelösundare som är inskrivna som arbetssökande, som är sjukskrivna eller i aktivitetsersättning, som är utrikes födda, saknar fullständigt gymnasium, har körkort, har besökt psykiatrin, som har behandlats för missbruk, som uppbär försörjningsstöd och som har en högre utbildning. Vad siffrorna *inte* säger är hur många av dessa som är i behov av samordnat stöd. För en sådan kartläggning krävs samkörning av register alternativt "handarbete" från handläggare. Bilden som ges får alltså ses som en generell beskrivning av läget i Oxelösund.

ARBETSLÖSA UNGA I DECEMBER 2014

Platser och sökande	dec-14	dec-13
NYANMÄLDA PLATSER	0	0
KVARSTÅENDE PLATSER	0	0
SÖKANDE SOM HAR FÅTT ARBETE	12	14
ÖPPET ARBETSLÖSA OCH SÖKANDE I PROGRAM MED AKTIVITETSSTÖD	136	130
- därav utan arbete i mer än 6 månader	44	46
- därav utan arbete i mer än 12 månader	22	16
- därav utan arbete i mer än 24 månader	1	3
- därav i öppen arbetslöshet i mer än 6 månader (tidigare långtidsarbetslösa)	20	10
KVARSTÅENDE SÖKANDE TOTALT	201	199
ÖPPET ARBETSLÖSA	58	47
SÖKANDE I PROGRAM MED AKTIVITETSSTÖD	78	83
Arbetsmarknadsutbildning	0	2
Arbetspraktik	3	0
- därav Lyft	0	0
- därav Prova-på-platser	1	0
- därav Praktisk kompetensutveckling	1	0
Arbetsträning med handledare	0	0
Arbetsträning inom praktiskt basår	0	0
Stöd till start av näringsverksamhet	0	0
Ungdomsinsatser	45	50
- därav Jobbgaranti för ungdomar	45	50
Förberedande insatser	12	9
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	0	0
Jobb- och utvecklingsgarantin	18	22
- därav Sysselsättningsfasen	2	0
SÖKANDE SOM HAR ARBETE UTAN STÖD	23	37
Deltidsarbetslösa	1	3
Tillfällig timanställning	9	13
Sökande med tillfälligt arbete	13	14
Ombytessökande	0	7
SÖKANDE SOM HAR ARBETE MED STÖD	15	14
Anställningsstöd	4	5
- därav Särskilt anställningsstöd	3	5

- därav Förstärkt särskilt anställningsstöd	0	0
- därav Instegsjobb	1	0
Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga	11	9
- därav Lönebidrag	1	2
- därav Offentligt skyddat arbete (OSA)	1	0
- därav Utvecklingsanställning	1	0
- därav Trygghetsanställning	8	7
- därav Kulturarvslyftet	0	0
- därav Utvecklingsanställning samhall	0	0
ÖVRIGA INSKRIVNA VID ARBETFÖRMEDLINGEN	24	15
- därav Arbetssökande med förhinder	24	15
NYSTARTSJOBB	2	3
- därav Särskilt nystartsjobb	0	0
- därav Nystartsjobb för deltidsarbetslösa	0	0
YRKESINTRODUKTION	1	0
Källa: Arbetsförmedlingen		

I december 2014 var totalt 201 unga mellan 18-24 år inskrivna på Arbetsförmedlingen. Av dessa var 136 öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, 23 hade arbete utan stöd, 15 hade arbete med stöd och 24 var arbetssökande med förhinder. 20 hade befunnit sig i öppen arbetslöshet i mer än 6 månader. Aktivitetsstöd får den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program som hen blivit anvisad till av Arbetsförmedlingen. Aktivitetsstödet betalas ut av Försäkringskassan.

UNGA MED AKTIVITETSERSÄTTNING 2014

Aktivitetsersättning är en ersättning för den som är **mellan 19 och 29 år** och troligen inte kommer att kunna arbeta heltid på minst ett år på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning. Unga oxelösundare med aktivitetsersättning uppgick i augusti 2014 till 53 stycken. Av dessa var 29 kvinnor och 24 män.

Födda år	Kvinnor	Män	Totalt
85	3	4	7
86	2	2	4
87		2	2
88	4	3	7
89		1	1
90	1	1	2
91	3	4	7
92	2	4	6
93	5	1	6
94	2	1	3
95	7	1	8
Totalt	29	24	53
Källa: Försäkringskassan			

UNGA SOM OMFATTAS AV KOMMUNENS AKTIVITETSANSVAR

Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar i kommunen som inte går i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan och som inte fyllt 20 år. Aktivitetsansvaret (som tidigare kallades informationsansvar) gäller för ungdomar som inte genomför eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning. En elev har fullföljt ett nationellt program om han eller hon har fått ett examensbevis. Elever som inte har fått examensbevis utan endast ett studiebevis ingår alltså i kommunens ansvar. Elever som går på något av introduktionsprogrammen ingår även i kommunens aktivitetsansvar då ett introduktionsprogram inte är ett nationellt program eller motsvarar ett sådant. Aktivitetsansvaret innebär att kommunen ska hålla sig informerad om vilka ungdomar det är som omfattas av ansvaret. De ska även erbjuda dessa ungdomar lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska också dokumentera sina insatser på lämpligt sätt och föra ett register över ungdomarna. Kommunens skyldighet regleras i 29 kap. 9 § skollagen. I Oxelösund finns 16 individer som omfattas av aktivitetsansvaret.

UTRIKES FÖDDA

	2013	
15-24 år		
Män	70	
Kvinnor	73	
25-34 år		
Män	123	
Kvinnor	126	
35-44 år		
Män	118	
Kvinnor	147	
45-54 år		
Män	144	
Kvinnor	117	
55-64 år		
Män	147	
Kvinnor	178	
Totalt	1243	varav 602 män och 641 kvinnor

Källa: SCB

2013 uppgick antalet utrikes födda bosatta i Oxelösund till 1243. Under 2014 har ett par hundra tillkommit, varför antalet utrikes födda bosatta i kommunen kan antas vara omkring 1500.

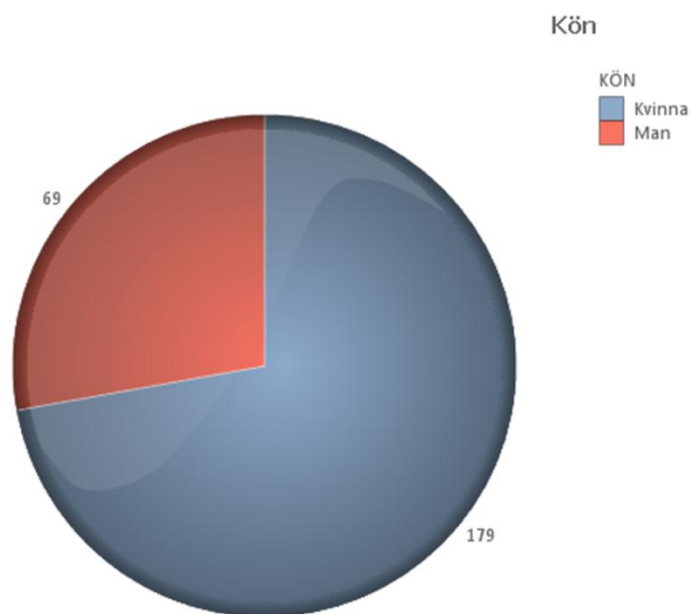
ARBETSLÖSHET UTRIKES FÖDDA 2014

Platser och sökande	dec-14	dec-13
NYANMÄLDA PLATSER	0	0
KVARSTÅENDE PLATSER	0	0
SÖKANDE SOM HAR FÅTT ARBETE	9	13
ÖPPET ARBETSLÖSA OCH SÖKANDE I PROGRAM MED AKTIVITETSSTÖD	279	160
- därav utan arbete i mer än 6 månader	152	93
- därav utan arbete i mer än 12 månader	90	57
- därav utan arbete i mer än 24 månader	36	35
- därav i öppen arbetslöshet i mer än 6 månader (tidigare långtidsarbetslösa)	53	20
KVARSTÅENDE SÖKANDE TOTALT	393	258
ÖPPET ARBETSLÖSA	162	84
SÖKANDE I PROGRAM MED AKTIVITETSSTÖD	117	76
Arbetsmarknadsutbildning	3	12
Arbetspraktik	5	5
- därav Lyft	0	0
- därav Prova-på-platser	1	0
- därav Praktisk kompetensutveckling	0	3
Arbetsträning med handledare	1	0
Arbetsträning inom praktiskt basår	0	0
Stöd till start av näringsverksamhet	0	3
Ungdomsinsatser	5	7
- därav Jobbgaranti för ungdomar	5	7
Förberedande insatser	46	12
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	0	0
Jobb- och utvecklingsgarantin	57	37
- därav Sysselsättningsfasen	25	17
SÖKANDE SOM HAR ARBETE UTAN STÖD	37	31
Deltidsarbetslösa	4	6
Tillfällig timanställning	20	11
Sökande med tillfälligt arbete	7	7
Ombytessökande	6	7
SÖKANDE SOM HAR ARBETE MED STÖD	18	16
Anställningsstöd	5	4
- därav Särskilt anställningsstöd	1	1
- därav Förstärkt särskilt anställningsstöd	1	1
- därav Instegsjobb	3	2
Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga	13	12
- därav Lönebidrag	2	2
- därav Offentligt skyddat arbete (OSA)	2	2
- därav Utvecklingsanställning	0	0
- därav Trygghetsanställning	9	8

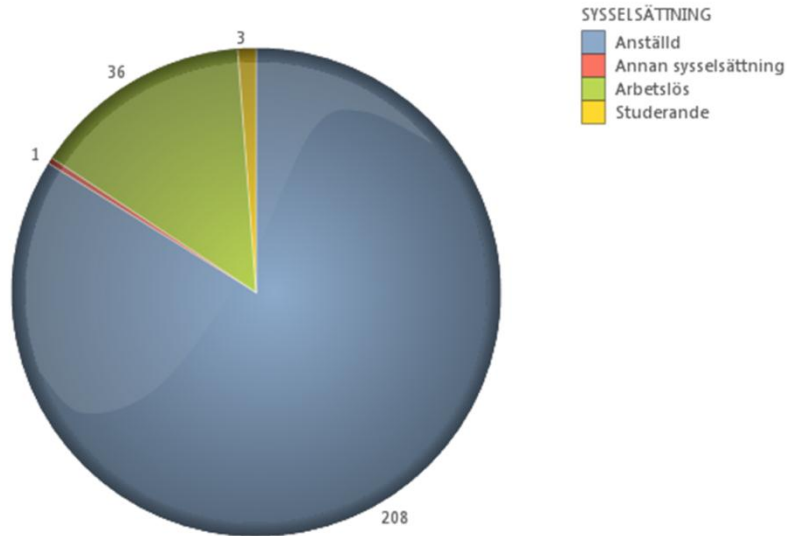
- därav Kulturarvslyftet	0	0
- därav Utvecklingsanställning samhall	0	0
ÖVRIGA INSKRIVNA VID ARBETSFÖRMEDLINGEN	42	29
- därav Arbetssökande med förhinder	42	29
NYSTARTSJOBB	17	22
- därav Särskilt nystartsjobb	0	0
- därav Nystartsjobb för deltidsarbetslösa	0	0
YRKESINTRODUKTION	0	0
Källa: Arbetsförmedlingen		

Av de oxelösundare som är födda utrikes var 393 arbetssökande i december. Av dessa var 279 öppet arbetslösa eller i program med stöd. 36 hade varit utan arbete i mer än 24 månader och 53 i öppen arbetslöshet under mer än 6 månader. 42 var arbetssökande med förhinder.

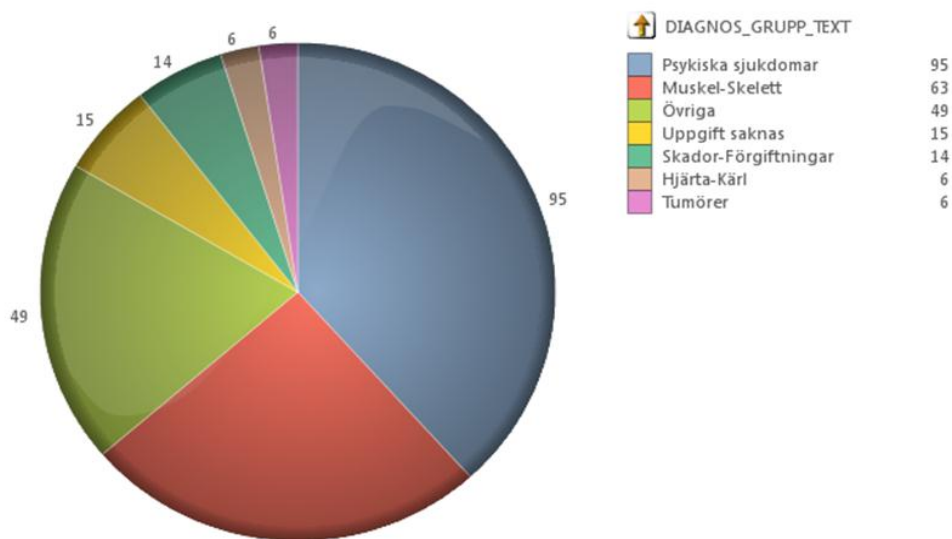
PÅGÅENDE SJUKSKRIVNINGSFALL I OXELÖSUND

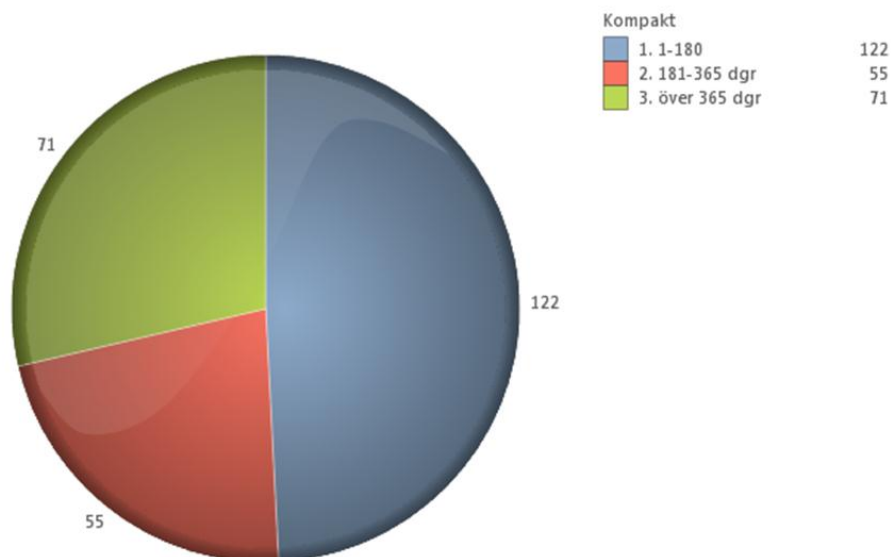
Sysselsättning

Diagnosuppgifter

Sjukfallslängd

248 oxelösundare har en pågående sjukskrivning. Av dessa är 69 män och 179 kvinnor. 208 har en anställning och resterande är arbetslösa, i studier eller annan sysselsättning. De vanligaste diagnoserna är psykiska sjukdomar samt problem med muskler och skelett. 122 har varit sjukskrivna mellan 1-180 dagar, 55 har varit sjukskrivna mellan 181-365 dagar och 71 personer har en sjukskrivning som pågått längre än 365 dagar.

ARBETSSÖKANDE OXELÖSUNDARE

Sökande	Vecka 2015-05
SÖKANDE SOM HAR FÅTT ARBETE under veckan	8
NYINSKRIVNA SÖKANDE	7
ÖPPET ARBETSLÖSA OCH SÖKANDE I PROGRAM MED AKTIVITETSSTÖD	582
- därav utan arbete i mer än 6 månader	321
- därav utan arbete i mer än 12 månader	209
- därav utan arbete i mer än 24 månader	100
- därav i öppen arbetslöshet i mer än 6 månader (tidigare långtidsarbetslösa)	85
KVARSTÅENDE SÖKANDE TOTALT	941
ÖPPET ARBETSLÖSA	286
SÖKANDE I PROGRAM MED AKTIVITETSSTÖD	296
Arbetsmarknadsutbildning	5
Arbetspraktik	9
- därav Lyft	0
- därav Prova-på-platser	2
- därav Praktisk kompetensutveckling	3
Arbetsträning med handledare	1
Arbetsträning inom praktiskt basår	0
Stöd till start av näringsverksamhet	0
Ungdomsinsatser	49

- därav Jobbgaranti för ungdomar	49
Förberedande insatser	76
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	0
Jobb- och utvecklingsgarantin	156
- därav Sysselsättningsfasen	69
SÖKANDE SOM HAR ARBETE UTAN STÖD	103
Deltidsarbetslösa	12
- därav Deltidsarbetslösa > 12 månader	3
Tillfällig timanställning	56
Sökande med tillfälligt arbete	21
Ombytessökande	14
SÖKANDE SOM HAR ARBETE MED STÖD	140
Anställningsstöd	19
- därav Särskilt anställningsstöd	8
- därav Förstärkt särskilt anställningsstöd	8
- därav Instegsjobb	3
Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga	121
- därav Lönebidrag	34
- därav Offentligt skyddat arbete (OSA)	9
- därav Utvecklingsanställning	5
- därav Trygghetsanställning	73
- därav Kulturarvslyftet	0
- därav Utvecklingsanställning samhäll	0
ÖVRIGA INSKRIVNA VID ARBETSFÖRMEDLINGEN	79
- därav Arbetssökande med förhinder	79
NYSTARTSJOBB	36
- därav Särskilt nystartsjobb	0
- därav Nystartsjobb för deltidsarbetslösa	0
YRKESINTRODUKTION	1
Källa: Arbetsförmedlingens veckostatistik sökande	

Under vecka 5 2015 var 941 oxelösundare arbetssökande. Av dessa var 582 öppet arbetssökande eller i program med aktivitetsstöd. 103 var arbetssökande med arbete utan stöd och 140 var arbetssökande i arbete med stöd. 12 var deltidsarbetslösa.

EKONOMISKT BISTÅND

Ekonomiskt bistånd, Antal biståndsmottagare 18 år och äldre, Oxelösund, Båda Könen, Ålder: 18-64, 2013										
18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	Totalt
18	68	43	37	32	31	28	21	14	12	304
Socialstyrelsens statistikdatabas 2015-02-06										

Försörjningsstöd är en del av det ekonomiska biståndet, som är den korrekta benämningen för det som i vardagligt tal kallas socialbidrag. Det ekonomiska biståndet består dels av försörjningsstöd och dels av stöd till "livsföringen i övrigt". Det ekonomiska biståndet är samhällets yttersta sociala skyddsnät.

Försörjningsstöd består dels av en "riksnorm" och dels av "skäliga kostnader utanför riksnormen". I riksnormen ingår kostnader för bl.a. livsmedel och kläder/skor. Skäliga kostnader utanför riksnormen är bl.a. hyra och hushållsel.

Det ekonomiska biståndet regleras av socialtjänstlagen. Det lagrum som framför allt används vid biståndsbedömningar är 4 kap 1 § SoL. Andra rättskällor som har betydelse för handläggning och beslutsfattande är rättspraxis samt Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd.

Under 2013 fick 304 oxelösundare ekonomiskt bistånd. Av dessa var 166, eller 55 %, mellan 18-34 år.

BESÖK VID PSYKIATRISKA KLINIKEN UNDER 2014

Kvinnor	304
Män	305
Totalt	609

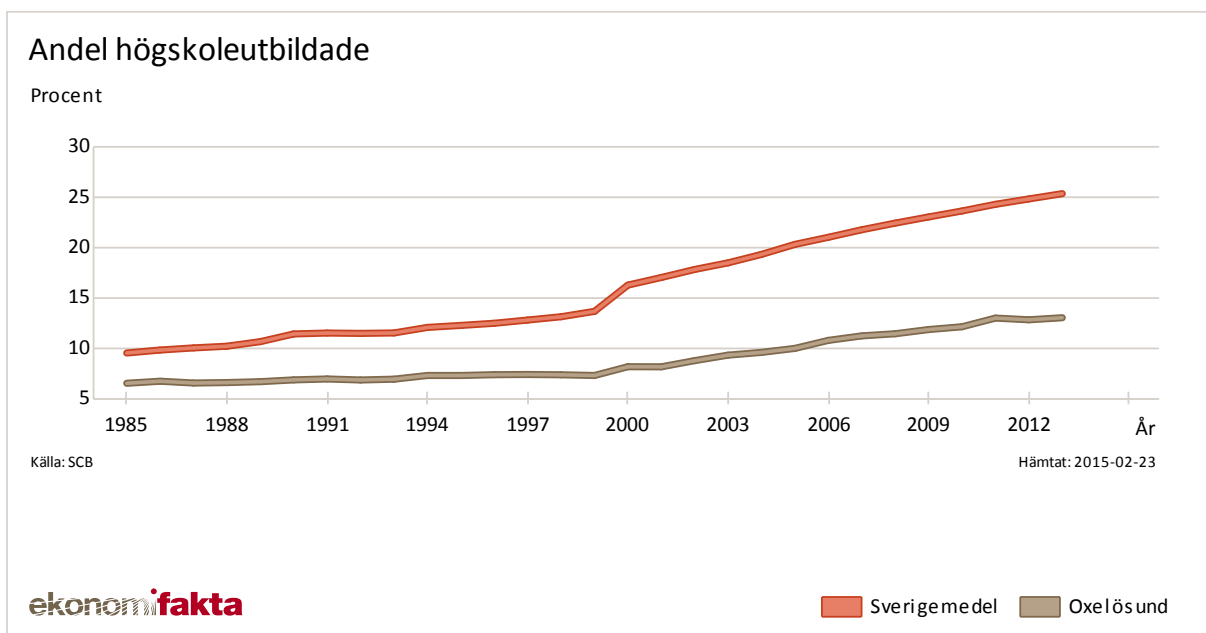
Psykiatriska kliniken har tillsammans med vårdcentralerna ansvar för den allmänpsykiatriska vården. Kliniken består av tre öppenvårdsmottagningar, en allvårdsavdelning, en avdelning för psykiatrisk intensivvård/beroendevård och en psykosenhet med tillhörande mottagning. Med hjälp av mobila team kan de åka på hembesök vid behov. Förutom det finns Beroendecentrum som riktar sig till personer med narkotikamissbruk och missbruk i kombination med svår psykiatrisk problematik. När det är medicinskt nödvändigt eller när det ingår i en i förväg uppgjord vårdplan kan det vara aktuellt med inläggning för avgiftning och abstinensbehandling². Under 2014 besökte 609 oxelösundare den psykiatriska kliniken.

ANDEL HÖGSKOLEUTBILDADE

I jämförelse med riket har Oxelösund en låg andel högskoleutbildade. Diagrammet nedan³ visar dock på att trenden stadigt ökat sedan millennieskiftet.

² <http://landstingetsormland.se/Halsa-var/sjukhus/Nykopings-lasarett/Nykoping/Psykiatri/>

³ <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Regional-statistik/Alla-lan/Sodermanlands-lan/Oxelosund/?var=17251>

SFI/SPRÅKSVAGA

Statistiken för SFI i Sörmland under 2013 är hämtad från Skolverket. Som tabellen visar finns det personer som är lågutbildade (0-6 år i skolan) i de flesta sörmländska kommuner. Dock finns det anledning att fördjupa denna statistik med intervjuer med personal från respektive ort, och eventuellt djupdykningar i lokala register. Detta för att siffrorna ovan skiljer sig i sådan omfattning att man kan anta att olika tolkningar av variabelers innebörd gjorts i samband med redovisning av lokala siffror. (Se exempelvis andelen elever i läs-och skrivinläring i Eskilstuna (9 %) jämfört med Trosa (100 %).) Källa: Skolverket 2013

SFI	Eskilstuna	Flen	Gnesta	Katrineholm	Nyköping	Oxelösund	Strängnäs	Trosa	Vingåker
	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
Elever, andel (%) i läs och skrivinläring	9	22	0	33	5	19	5	100	.
Elever, andel (%) med 0-6 års utbildning	32	28	..	42	28	32	13	..	.
Elever, andel (%) med 7-12 års utbildning	42	40	13	45	41	53	51	29	.
Elever, andel (%) som är kvinnor	57	57	56	56	58	58	53	79	.
Elever, andel (%) som är män	43	43	44	44	42	42	47	21	.
Elever, andel (%) där uppgifter om utbildning saknas	0	15	71	0	1	0	2	..	.

DÖDLIGHET

Oxelösund ligger lägre än länet och riket i förväntad livslängd. Detta kan inte förklaras med alkohol eller drogrelaterade dödsfall.

Medellivslängd vid födelsen (medelvärde för perioden) efter region, kön och år.

	Kvinnor	Män
	2009-2013	2009-2013
00 Riket	83,5	79,7
04 Södermanlands län	83,0	79,1
0481 Oxelösund	82,6	77,9

Tabellen hämtad från Folkhälsomyndigheten⁴

MISSBRUK⁵

Under 2014 fanns 91 vuxna som erhållit någon *insats* kopplat till missbruk, drygt 70 % av dessa personer var män. I de flesta fall rör det sig om ett blandmissbruk av alkohol och narkotika. Det absoluta flertalet har erhållit öppenvårds insatser. Av de som erhöll insats fick 36 % fler än en insats under året.⁶

Under 2014 erhöll 72 barn och ungdomar *insatser* kopplat till missbruk, eget missbruk eller vårdnadshavares missbruk. Av dessa fick 32 % någon form av återkommande eller ändrad insats. Endast ett *fåtal* slutenvårdsplaceringar.⁷

BRUK AV ALKOHOL BLAND UNGA

När det gäller ungdomar i åk 9 skiljer sig inte Oxelösund från resten av länet. I åk 2 på gymnasiet finns *högre siffror* på både flickor och pojkar som druckit de senaste 12 månaderna, denna tendens syns sedan 2008. När det gäller att dricka sig berusad ligger flickorna i Oxelösund lågt och *pojkarna högt*.⁸

BRUK AV NARKOTIKA BLAND UNGA

Bland unga som testat narkotika i åk 9 2014 syns det att pojkar ligger väldigt högt och flickorna väldigt lågt jämfört med länet, vilket gör att det totalt sett är höga siffror för Oxelösund. Fler i åk 9 vet också någon som kan sälja narkotika till dem jämfört med länet.⁹ I åk 2 sticker inte Oxelösund ut i användandet av narkotika, men det är en mycket större del bland pojkar som använt nätdroger än flickorna (fast de ligger högre mot länet) jämfört med länet. Oxelösund visar 16 % och länet 8%.¹⁰ Men det är få individer som svarat från Oxelösund så en individ gör stor skillnad i procentsiffran.

SJÄLVMORD

För självmord ligger Oxelösund lågt i statistiken, speciellt för män jämfört med riket och länet.¹¹

⁴ http://fohm-app.folkhalsomyndigheten.se/Folkhalsodata/pxweb/sv/A_Folkhalsodata/A_Folkhalsodata__Bakgrundsdata__Demografi/6Medlivs.px/table/ableViewLayout1/?rxid=7c112f70-3a66-4146-b153-263a19851e99

⁵ Material hämtat från det pågående missbruksprojektet "Utsikt".

⁶ Av etiska hänsyn redovisas ej mer i detalj då det rör sig om så pass få individer. Uppgifter hämtade från kommunens egna register.

⁷ Av etiska hänsyn redovisas ej mer i detalj då det rör sig om så pass få individer. Uppgifter hämtade från kommunens egna register.

⁸ Liv & hälsa *ung* 2014, kommunprofil

⁹ Liv & hälsa *ung* 2014, kommunprofil

¹⁰ Liv & hälsa *ung* 2014, kommunprofil

¹¹ http://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/statistik-uppfoljning/folkhalsodata/faktablad/04%20S%C3%B6dermanlands%20l%C3%A4n/0481_Oxelosund.pdf

KÖRKORT

Tillsammans med utbildning är körkort en viktig parameter för möjligheten att få ett arbete. Nationellt sett är det så att det bland unga finns ett samband mellan valet av utbildning och benägenheten att skaffa körkort. Andelen unga med B-körkort är väsentligt lägre för dem som inte fullföljt en gymnasieutbildning än för personer med högre utbildning.

Två tredjedelar av ungdomarna i åldern 20–29 år har körkort. Högst andel körkortsinnehavare finns det bland män med utbildning från yrkesinriktade gymnasieprogram. I den gruppen var det 79 procent som hade B-körkort år 2011. Motsvarande andel bland män som gått teoretiskt gymnasieprogram var 72 procent. Bland unga kvinnor finns det ingen skillnad i benägenhet att skaffa körkort beroende på vilken gymnasieutbildning de gått. Bland ungdomar utan fullföljd gymnasieutbildning är det bara drygt var tredje som har B-körkort¹². I Oxelösund finns i 881 personer åldern 18-24 år, av dessa har 383, eller 43 %, B-Körkort.

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
18	15	11	26
19	22	33	55
20	20	34	54
21	19	28	47
22	24	37	61
23	32	36	68
24	31	41	72
25-29	129	198	327
30-34	191	214	405
35-39	217	257	474
40-44	231	292	523
45-49	264	335	599
50-54	257	372	629
55-59	320	361	681
60-64	322	397	719
65-69	428	444	872
70-74	321	402	723
75-79	229	261	490
80-84	125	164	289
85-	101	126	227
Totalt	3298	4043	7341

Källa: TRANSPORTSTYRELSEN TRAFIKREGISTRET, 2015-01-02

¹² http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Artiklar/Korkort-ovanligt-bland-lagutbildade/

STÖRSTA ARBETSGIVARE¹³

- SSAB EMEA AB
- OXELÖSUNDS KOMMUN
- OXELÖSUNDS HAMN AKTIEBOLAG
- PROPLATE OXELÖSUND AB
- FORIA AB
- SÖDERMANLANDS LÄNS LANDSTING
- SSAB MEROX AKTIEBOLAG
- KUSTBOSTÄDER I OXELÖSUND AKTIEBOLAG
- STIFTELSEN STJÄRNHOLM
- OXELÖSUNDS FÖRSAMLING

Forskning och erfarenheter

GENERELLA FRAMGÅNGSFAKTORER AV AKTIVITETER OCH SAMVERKAN

2009 genomfördes en sammanställning av framgångsfaktorer och hinder från 21 genomförda projekt finansierade av Samordningsförbundet RAR, bland annat Villa Bergsund, där målgruppens sammansättning varierade från projekt till projekt och utanförskap var gemensam nämnare. Framgångsfaktorer avseende SAMVERKAN som lyftes fram i flera slutrapporter och utvärderingar var:

- ✓ Samsyn
- ✓ Lokalisering av insats (neutral lokal) och samlokalisering av myndighetsarbete
- ✓ Flerpartsamtal/teamarbete
- ✓ Koordinator/processtöd för individ och organisation

Framgångsfaktorer avseende AKTIVITETER riktade till individer var:

- ✓ Personlig coach
- ✓ Lösningssinriktat arbetssätt
- ✓ Flerpartssamtal
- ✓ Extern lokal
- ✓ Social samvaro
- ✓ Alternativa behandlingsmetoder (ex "Taktill stimulering" och "Livskunskap")

Hinder för SAMVERKAN:

- ✓ Organisationsförändringar
- ✓ Avsaknad av samsyn/förankring på ledningsnivå
- ✓ Skillnader avseende mandat och delegation i LSG

Hinder för AKTIVITET

- ✓ Regelförändringar
- ✓ Ersättningsformer och försäkringar
- ✓ Organisationsförändringar
- ✓ Arbetsförmågebegreppet

¹³ SCB, 2012

Liknande erfarenheter av projekt i programområde 2 (riktade till individer) har Svenska ESF-rådet, som i juni 2014 lämnade en rapport till Regeringskansliet där de beskriver erfarenheter från socialfondsprojekt under förra programperioden (2007-2013).¹⁴ Socialfondsprogrammet ska skapa resultat på individ-, organisations- och strukturnivå. Programutvärderingen pekar på att Socialfondens avtryck varit tydliga på individnivå medan effekter på organisations- och strukturnivå varit svårare att etablera.

ESF-rådet menar i sin rapport att: Förutsättningarna för goda projektresultat är ofta gemensamma då de målgrupper som står långt från arbetsmarknaden har mycket gemensamt vad gäller problembild och behov. Viktiga framgångsfaktorer är tillgänglighet och bemötande hos personal, att personalen är multikompetent, har en variation av metoder och ett individuellt anpassade arbets sätt.

Viktigt är också att det finns en långsiktighet i stödet för individerna med en tydlig uppföljning. Dessutom kan beslutsprocesser kortas av och man kan undvika dubbelarbete genom samverkan och samlokalisering mellan olika aktörer. Projekt som lyckas väl har ofta goda kontakter med arbetsgivare.

En av de mest centrala frågorna för att skapa förutsättningar för projektgenomslag handlar om att skapa en fungerande samverkan mellan berörda myndigheter och andra samhällsaktörer. Socialfondsprojekten har bidragit till att samverkan skett mellan myndigheter på både lokal, regional och nationell nivå (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner) på ett sätt som är svårt i ordinarie strukturer. Projektformen har kunnat bidra till att pröva nytt och ifrågasätta ordinarie regelverk.

ESF-rådet menar att en svaghet i interventionslogiken har legat i att programmet genomförts i form av projektverksamhet som per definition är organisatoriskt åtskild från ordinarie verksamhet och i hög grad riktade mot individer. Detta samtidigt som programmet förväntas leda till effekter på organisations- och strukturnivå. Det har med andra ord funnits ett inbyggt glapp mellan medel och mål i programkonstruktionen. Vad gäller genomförandefaktorer lyfts ägarskap och synergier fram som viktiga faktorer och att båda dessa faktorer, vilket inte varit fallet, behöver finnas på samtliga nivåer av genomförandeorganisationen.

INTEGRATIONSPROJEKT

Projektet **Samverkan för hälsosammare flyktingintroduktion**¹⁵ var ett projekt som drevs av Primärvården i östra Östergötland, Norrköpings kommuns flyktingintroduktion samt Komvux/SFI. Projektet finansierades utifrån följande procentfördelning: Samordningsförbundet Östra Östergötland 50, Närsjukvården i östra Östergötland 25 och Norrköpings kommun arbetsmarknadskontor 25 procent. Målgruppen var vuxna personer med tillhörande familjer som var mottagna i Norrköpings kommun och som omfattades av "Förordningen om statlig ersättning för kommunalt flyktingmottagande". Projektets övergripande mål var att utarbeta modeller och

¹⁴

<http://www.esf.se/Documents/V%c3%a5ra%20program/Socialfonden/Resultat/Erfarenheter%20fr%c3%a5n%20Europeiska%20socialfonden%202014%20%c3%a5rs%20rapport.pdf>

¹⁵ Slutrapport "Samhällsekonomisk utvärdering av Samverkan för hälsosammare flyktingintroduktion"
http://www.samordning.org/norrkoping/dokument/rapporter/slutrapport_SHF.pdf

metoder för att förebygga och minimera hinder för individen pga. ohälsa, samt utarbeta lösningar som främjar och optimalt utnyttjar tidsperioden för introduktion.

Projektledarens kommentar till det goda resultatet är att det har funnits ett positivt handlingsutrymme inom ramen för projektet, dvs. möjlighet att utifrån deltagarnas behov forma modeller och strukturer som underlättat samarbetet mellan de olika involverade organisationerna; skolan/SFI, kommunens handläggare och landstinget. En annan positiv faktor har varit att projektledaren kunnat synliggöra och identifierat deltagarnas specifika situationer som lett till att de undvikit att hamna mellan stolarna.

Ytterligare en framgångsfaktor var att projektledaren, som är sjuksköterska, dels har en mångårig erfarenhet av olika sjukdomstillstånd, dels har en hög organisatorisk kunskapskompetens avseende sjukvårdens organisation.

Basprojektet består av en grundläggande utbildning och arbetsmarknadsintroduktion för korttidsutbildade vuxna och analfabeter. Utbildningen har bedrivits som ett projekt under två års tid i sex kommuner i Södertörn. SFI ingår, liksom undervisning i basämnen så som vardagsmatematik, omvärldsorientering, arbetsliv och hälsa.¹⁶ Projektet har tillämpat suggestopedi som språkinlärningsmetod. Bland framgångsfaktorerna i projektets verksamhet nämns sammanhållen verksamhet i fasta grupper, inget kontinuerligt intag, fler timmar per vecka än vanlig SFI, modersmålsstödjare samt lärare som ges möjlighet och tid att utvecklas.

Projekt **Entré Q**¹⁷ i Luleå vände sig utomeuropeiskt födda kvinnor, vilka tillhör den grupp som har stora svårigheter att komma i på den svenska arbetsmarknaden. Målet för projektet var att ta fram en individanpassad, flexibel modell för att öka utomeuropeiska kvinnors möjlighet till reguljär sysselsättning/anställning. Projektet bedrevs av Sunderby Folkhögskola fram till och med juni 2014.¹⁸

SFI OCH ARBETSMARKNADEN

IFAU - Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering redovisar en uppföljning av personer som invandrat mellan 1994-2003 (2010:10). Rapporten¹⁹ studerar sambandet mellan deltagande i SFI (svenskundervisning för invandrare) och senare framgång på arbetsmarknaden. I analysen följs över 150 000 personer som invandrat under perioden från invandringsåret och upp till tio år framåt. SFI-deltagarna har inledningsvis lägre sysselsättning och förvärvsinkomster än jämförbara personer som inte påbörjar utbildningen, men närmar sig dessa efterhand. Efter tio år i Sverige är inkomsterna mellan grupperna jämförbara, men deltagarna i SFI har ca fem procentenheter högre sysselsättningsgrad. Dessa skillnader är större för kvinnor än för män och också större bland lågutbildade än bland högutbildade. Andelen icke-deltagare i högkvalificerade och högavlönade

¹⁶ <http://basbloggen.com/page/2/>

¹⁷ http://www.lulea.se/download/18.62ca29181468c654f2e85/1402557556943/Presentation_Entr%C3%A9+Q_Arev.pdf

¹⁸ <http://www.sunderby.fhsk.se/~sby/files/s0318889653537021/%3Cb%3ENYHET!%20Allmän%20anpassad%20linje%20för%20dig%20som%20har%20svenska%20som%20andraspråk%3C/b%3E%3Cbr/%3ESe%20mer%20under%20Utbildningar,%20Allmän%20linje..pdf>

¹⁹ http://www.andrasprak.su.se/polopoly_fs/1.83218.1333186434!/menu/standard/file/Sfi_och_arbetsmarknaden.pdf

arbeten är högre också på lång sikt, men en större andel av deltagarna övergår med tiden från låg- till medelkvalificerade arbeten.

INTEGRATION OCH HÄLSA

Svenska studier²⁰ visar att det finns stora skillnader i hälsa mellan olika etniska grupper, såväl som mellan vissa etniska grupper och svenskfödda medborgare. Orsakerna till sämre hälsa bland invandrare kan bero på faktorer både på individuell-, grupp- eller samhällsnivå. De individuella faktorerna är kön, arv, ålder och levnadsvanor vilka är givna påverkansfaktorer, medan andra faktorer så som ursprung, klasstillhörighet, traditioner, språklig förmåga och familjesammansättning är påverkbara faktorer på gruppnivå. På samhällsnivå kan nämnas faktorer såsom det svenska samhällets olikhet, diskriminering, främlingsfientlighet, rasism, icke godkänd utbildning, arbetslöshet, social utslagning, fattigdom och bostadssegregation. Samtliga av dessa faktorer på samhällsnivå kan vara bidragande faktorer till att invandrare i allmänhet har sämre hälsa än svenskfödda. Det finns många negativa konsekvenser utifrån psykisk ohälsa. Bland annat bidrar psykisk ohälsa till försämrad anpassning och integration i samhället. Dessutom påverkas den övriga familjens hälsa och psykisk ohälsa leder även ofta till samhällsekonomiska konsekvenser (FHI 2002).

Statistiska Centralbyrån (SCB) har sedan år 2008 haft i uppdrag att genomföra analyser inom integrationsområdet, främst med utgångspunkt från databasen STATIV. I sin senaste rapport²¹ (2013) skriver SCB att: *När fysisk hälsa mäts i form av värk är det tydligt att både utrikes födda kvinnor och män i större utsträckning än inrikes födda har besvär av svår värk. Bland utrikes födda kvinnor har 31 procent svarat att de har svår värk i någon form jämfört med 20 procent bland inrikes födda kvinnor. För männen är motsvarande andel 20 procent bland utrikes födda och 12 procent bland inrikes födda. (...)Mönstret, att i synnerhet utrikes födda kvinnor uppger besvär med hälsan, återkommer när olika former av psykiska besvär mäts.(...)*

Av kvinnor och män, 20–64 år, har 4 respektive 2 procent svarat att de har någon form av rörelsehinder som till exempel problem med att kliva på och av en buss obehindrat. Några statistiskt säkerställda skillnader mellan inrikes och utrikes födda kvinnor respektive män finns inte. Inte heller finns det signifikanta skillnader mellan inrikes och utrikes födda kvinnor respektive män som angett att de har svåra rörelsehinder.

Inom projektet "Anställ kompetensen" har Södermanlands läns Tillväxtråd besökt ett antal industriföretag för att diskutera kompetensfrågor och kompetensbehov, med inriktning på rekrytering och mångfald, med företagsledningarna. Syftet var att lyssna till arbetsgivarnas synpunkter för att i förlängningen dels kunna bidra till att lösa en del av de kompetensförsörjningsproblem som företagen står inför, dels öka utrikes föddas möjligheter till anställning i länet.

På de flesta av de besökta arbetsplatserna finns en erfarenhet av att personer från olika kulturer samarbetar med varandra. Denna erfarenhet är värdefull och kommer att växa i betydelse med tiden, i takt med att en allt större andel av arbetskraften kommer att komma från olika kulturer. Det

²⁰ <http://skolverket.se/statistik-och-utvardering>

²¹ "Integration – en beskrivning av läget i Sverige"

http://www.scb.se/Statistik/Publikationer/LE0105_2013A01_BR_BE57BR1301.pdf

finns svårigheter för utrikes födda på arbetsmarknaden, men företagen har många idéer om vad som kan göras för att förbättra situationen.

En intressant iakttagelse är att de företag som har många utrikes födda har en lång tradition av det, medan de som inte har några utrikes födda aldrig har haft det. Den förra gruppen förklarar det med att de anställda avspeglar samhället och den senare med att de inte har haft några utrikes födda sökande till sina lediga tjänster.

Att förbättra valideringen av utländska utbildningar och yrkeserfarenheter är önskemål från många av företagen, som anser att det är svårt att bedöma kompetensen hos utrikes födda. Arbetsgivarna kräver i de flesta fall goda svenskkunskaper av dem som rekryteras och är ofta villiga att bidra till utbildningar i yrkessvenska skulle kunna hållas på arbetsplatsen. Deras rekommendation till nyanlända är att lära sig svenska så snabbt som möjligt och att försöka komma i kontakt med arbetsmarknaden så tidigt som möjligt. De kan tänka sig att tillhandahålla praktikplatser om de får hjälp med handledning. Att anordna gemensamma utbildningar eller utveckla utbildningstrappor för olika yrken är ytterligare vägar att gå.

Arbetsgivare önskar rekrytera aktiva, pålitliga personer som passar in i gänget. "Kulturella barriärer" anförs ibland som hinder för anställning. För att påverka attityder finns det möjligheter att utveckla den kurs, som kallas samhällsorientering, som kommunerna erbjuder nyanlända. Företagen kan å sin sida arbeta med mångfaldsfrågor på arbetsplatserna. Över huvud taget skulle mycket vara vunnet om samtliga parter talade om yrken och kompetens i stället för om etnicitet.

För att inte gå miste om den utrikes födda kompetensen, behöver de södermanländska företagens goda idéer om vad som kan göras, tas till vara²².

UNGA

Statistik från SCB visar att drygt tre fjärdedelar av de unga (15-24 år) som deltagit i ESF-finansierade arbetsmarknadsprojekt²³ arbetar eller studerar ett år efter att de slutat i projektet. Knappt var tionde av dessa studerar medan resterande etablerat sig i olika grad på arbetsmarknaden²⁴. En majoritet av dem som varken arbetar eller studerar ett år efter lever på ekonomiskt bistånd eller deltar i annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Projekt "Unga in" var ett av många projekt som under de senaste åren riktat sig till målgruppen mellan 16-24. Syftet med projektet var att möta ungdomar på deras egna arenor för att motivera och erbjuda dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden en möjlighet att inkluderas i arbete eller utbildning. Verksamheten var samlokaliserad och den kompetens som fanns under samma tak bestod av arbetsförmedlare, arbetspsykolog, socialkonsulent, marknadsförare, SIUS, studie och yrkesvägledare och arbetsmarknadssekreterare.

²² <http://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/Sv/publikationer/2013/Pages/anstall-kompetensen---arbetsgivares-syn-pa-utrikes-fodd-arbetskraft.aspx>

²³ SCB, ESF-databasen. Statistiken bygger på 17 000 unga som deltagit mellan 2008-2012

²⁴ SCB använder sig av begreppen etablerade och svagt etablerade för att beskriva i vilken grad en person är etablerad. Svagt etablerade är personer som ligger under ett relativt gränsvärde (beroende på kön, ålder och utbildningsnivå) som är 60 % av medianinkomsten.

Målet var att utveckla strukturer och arbetssätt för att kunna möta målgruppens behov och förutsättningar, eftersom det ofta finns en stor misstro mot myndigheter och ungdomar saknar kunskap om vad samhällets stödstrukturer kan erbjuda.

Framgångsfaktorer var:

- Multikompetenta arbetslag
- Systematiskt fördjupat samarbete med kommuner
- Uppsökande verksamhet
- Långsiktiga förtroendefulla relationer med arbetsgivare
- Förhållningssätt och arbetsmiljö
- Beprövade och nya verktyg
- Studiespåret

Unga in pågick under två år och avslutades sista maj 2014.

NU: Drivs *Unga in* i Arbetsförmedlingens regi tillsammans med de kommuner där *Unga in* finns.

UNGA MED AKTIVITETSERSÄTTNING

Flera rapporter har diskuterat de senaste decenniernas ökning av antalet unga vuxna med aktivitetsersättning. Ökningen har främst skett i psykiska diagnoser. Rapporten "Unga vuxna med aktivitetsersättning - risk för suicidförsök och suicid"²⁵ syftar till att öka kunskapen om risken för suicidalt beteende bland unga vuxna med aktivitetsersättning och om det går att se några förändringar över tid. Suicidalt beteende är ett allvarligt tecken på psykisk ohälsa. Studien är den första i sitt slag i Sverige.

Rapporten visar att riskerna för suicidalt beteende är högre bland unga vuxna med aktivitetsersättning än bland dem utan. Skillnaden kvarstår över tid trots att antalet unga vuxna med aktivitetsersättning mer än fördubblats mellan åren 1995–2005. Detta bör ses mot bakgrund av att suicidtalerna har minskat i samtliga andra åldersgrupper i Sverige, förutom bland just unga vuxna.

Författarna konstaterar att unga vuxna med aktivitetsersättning löper stor risk för suicidalt beteende, vilket visar på ett stort behov av bättre preventiva insatser i form av regelbundna uppföljningar och individualiserade handlingsplaner.

SJUKSKRIVNINGAR

Sjukpenningtalet liksom antalet nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar per 1000 försäkrade har alla en ökande trend. Socialförsäkringsrapport 2014:18 "Sjukfrånvarons utveckling"²⁶ framhåller att det nuvarande, historiskt sett unika läget för den samlade sjukfrånvaron, bör utnyttjas för att forma en väg som innebär att en låg och stabil nivå på sjukfrånvaron kan uppnås och vidmakthållas samtidigt som inkomstbortfallet kan ersättas via sjukförsäkringen.

²⁵http://www.psfu.se/uploads/files/13_unga_vuxna_med_aktivitetsersattning.pdf

²⁶<http://www.sjukskrivningar.se/WebControls/Upload/Dialogs/Download.aspx?ID=21996>

Försäkringskassan har i en särskild rapport analyserat de senaste decenniernas kraftiga variation i sjukfrånvaron. De viktigaste faktorerna som påverkat nivån är samspelet mellan förtidspensionssystemet och regelförändringar i sjukförsäkringen, arbetsmarknadsläget och villkoren på arbetsmarknaden, samt olika aktörers medvetna arbete med att utveckla sjukförsäkringsprocessen.

En av slutsatserna är att upp- och nedgångsperioderna ofta förstärkts av regelförändringar och förändrat sjukskrivningsbeteende. Effektiva insatser för att förebygga och förhindra sjukskrivning skulle ge förutsättningar för en mer stabil utveckling av sjukfrånvaron. Vid sidan av arbetsgivarna och Försäkringskassan har hälso- och sjukvården en central roll. Det behövs kunskap om hur framför allt den psykiska ohälsan genereras, om effektiva behandlingsmetoder i termer av sjukskrivningsutfall och om åtgärder för att begränsa behovet av sjukskrivning.

Analys

Samverkansplattform – fokus på samverkan eller aktivitet - eller både och?

Ambitionen om samverkansplattform som struktur för hur det gemensamma arbetet kring individer i behov av samlat stöd ska organiseras, kan tydliggöras och problematiseras med hjälp av samverkanstrappan:

Samverkanstrappan:

- Samtal - *Vem vill och varför?*
- Samsyn - *Vad bör göras?*
- Samverkan - *Vilka behövs för att göra?*
- Samhandling - *Hur ska det göras och av vilka?*

Att *vilja* är den grundläggande byggstenen för all samverkan, en byggsten som kanske också är relationsberoende snarare än organisationsberoende (inget *skallkrav*). I LSG finns i dag ett *samtal* och en *samsyn* genom planen för samverkansplattform. I samtalet har LSG gemensamt kommit fram till att gruppen vill utveckla den gemensamma organiseringen för oxelösundaren för att bättre möta individuella behov och förebygga långsiktigt utanförskap. I samsyn har LSG sedan upprättat en handlingsplan och anställt en processledare för utveckling av den gemensamma organiseringen.

I samband med att utvärderaren höll i en workshop kring förväntat resultat efter ett år, framkom att "samsynen" innehåller olika förväntningar på resultat. Det kan vara en förklaring till varför exempelvis pilotprojektet på jobbcenter inte tycks vara förankrat. Det finns önskemål om kommunala aktiviteter för ungdomar som i dag inte finns, och för att skapa aktiviteter krävs politiska beslut och finansiering, inte samverkansmöten mellan handläggare.

LSG:s aktivitet på trappsteget *samverkan* syns framförallt i ansökningar om gemensamma projekt, samt i beskrivningen av pilotprojektet på jobbcenter. När det operativa arbetet tar vid, tenderar dock graden av *samverkan* att mattas av, framförallt om alla parter inte är direkt berörda. Avmattningen kan också bero på organisationsförändringar, skillnad i mandat eller bristande förankring.

Den gemensamma organisationen är plattformens första del och den utgår från LSG, där det finns mandat som kan verkställa gemensamt fattade beslut i respektive organisation. Organiseringen på handläggarnivå befinner sig i vissa fall (där det finns relationer eller skallkrav i regleringsbrev) på samhandling, exempelvis genom flerpartssamtal/teamarbete.

Aktivitet till individ kan öka förutsättningar och incitament för samverkan, men aktivitet i sig är *inte* samverkan, om det inte rör sig om samlokalisering eller samfinansiering och därmed är gemensamt styrd (*samhandling*).

LSG som arena för lokal samverkan

Samverkan organiseras inte i en traditionell hierarkisk struktur. Det är en naturlig följd av den "icke-hierarkiska" samverkansstrukturen, där ingen organisation har mandat att fatta beslut över någon annan. LSG ska vara en ledningsgrupp för gemensamma frågor och styra gemensamma aktiviteter och projekt.

För att LSG ska kunna fungera som organisationsövergripande ledningsgrupp krävs att representanterna har goda relationer och att det finns en prestigelöshet, öppenhet och förståelse för olika åsikter, behov, möjligheter och mandat. Det är också viktigt att varje enskild representant har möjlighet och utrymme att vara handlingskraftig i det operativa arbetet efter gemensamt fattade beslut.

I dagsläget är representationen i LSG något skev, både när det gäller representation från samtliga organisationer som grad av mandat. Vårdcentralen deltar sällan eller aldrig på grund av tidsbrist hos vårdcentralschefen. Kommunens representation är god sett ur individens perspektiv, samtidigt medför representationen skillnad avseende mandat och antal röster per organisation, då två av totalt tre representanter är förvaltningschefer med svårigheter att agera på operativ nivå. Genom att medvetandegöra betydelsen av dessa faktorer kan LSG få ökad möjlighet till framtida struktur.

Slutsats och förslag

Det finns många utvecklingsområden för att ro i hamn en plattform för samverkan kring individer i behov av stöd från fler än en myndighet i Oxelösund. LSG:s mötesformer och rutiner är ett område, liksom politisk förankring och finansiering av aktiviteter.

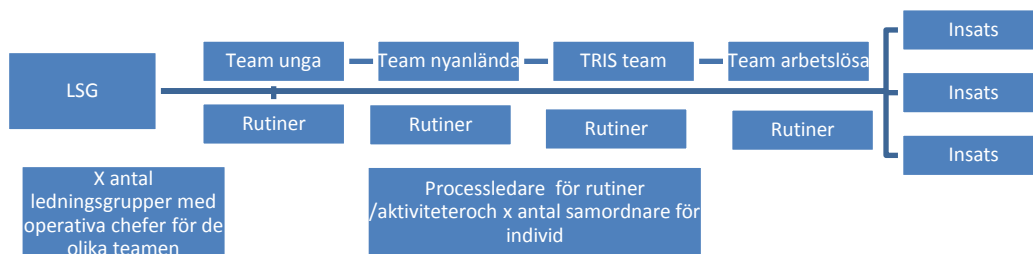
Gemensamt finansierade aktiviteter (exempelvis genom RAR-medel) behöver ha en tydlig ledning och styrning och en långsiktighet i finansieringen för att ge bestående effekter. För detta kan LSG utse separata styrgrupper/ledningsgrupper med representanter som är direkt berörda av verksamheten och som har mandat att fatta beslut. LSG kan också, genom RARs beredningsgrupp, verka för att Samordningsförbundets finansiering av aktiviteter får en ökad långsiktighet.

Politisk förankring är viktigt för LSG:s arbete i stort, men också för att frigöra medel för fler kommunala insatser till individer. Kommunala insatser till individer är inte en del av samverkansplattformen, utan ett behov som samverkansplattformen har. De kommunala insatserna behöver riktas till alla oxelösundare som är i behov av aktivitet, oavsett vilken ersättningsform de har för sin försörjning. Detta kan möjliggöras genom organisationsöverskridande skriftliga överenskommelser som förankras och utvecklas över tid (exempelvis efter genomförda samhällsekonomiska analyser).

LSG kan utveckla sin struktur genom att skapa arbets-/ledningsgrupper för olika frågor. I dag är inte LSG en särskilt operativ grupp, vilket behövs om beslut ska kunna förankras och verkställas. Ett processtöd eller en processledare kan bistå det operativa arbetet, men inte leda och fördela arbetet internt.

Ett förslag är att LSG utser grupper med operativa chefer eller motsvarande som arbetar närmare handläggare och därmed kan följa och legitimera processen med att etablera rutiner och metoder kring individer. Det kan naturligtvis även vara så att en eller ett par av LSG:s nuvarande

representanter ingår, viktigast är att representationen är ändamålsenlig och att en gemensamt beslutad plan får förutsättningar att omsättas operativt. Det är också bra om vårdcentralen kan delta i detta arbete, åtminstone för styrning av TRIS. En processledare kan dokumentera, följa upp samt utveckla rutiner över tid och ett par samordnare/coacher kan vara kontakter för individer. Se exempel nedan:

En konstruktion av typen ovan skapar färre möten för LSG, som kan ses för halvårsvisa gemensamma planeringsmöten med teamen. Det innebär att LSG kommer längre från det operativa arbetet, men som representationen i LSG ser ut i dagsläget, med flera höga chefer på strategisk nivå, bör det inte innebära en försämring, utan snarare en effektivisering.

Team kan i första hand utses i samband med fortsatt bearbetning av befintlig statistik inom olika områden. Arbetet kan förankras och praktiskt organiseras av operativa chefer som ger handläggare/medarbetare uppdrag att se över vilka individer som har behov av fler än en myndighet och som också har behov av en insats som i dag saknas. Processledaren kan sammanställa resultat till eventuell ledningsgrupp och LSG, samt skriva underlag för politiska beslut om aktiviteter alternativt ansökningar om externa medel.

Slutligen, att behålla individen i centrum är lättare sagt än gjort på en organisationsnivå där begränsningar som pengar, struktur och mandat ständigt hamnar i fokus. I en enskild aktivitet förefaller det inte vara några problem, att döma utifrån en mängd resultat av genomförda projekt och verksamheter genom åren.

Även om det i dag finns stöd till oxelösundare i form av viktgrupper, coacher, daglig sysselsättning, praktik och utbildningar, saknas en samordning och möjligheter till individuellt anpassade planer. En utveckling av jobbceters coachverksamhet med inriktning på alla oxelösundare med behov av aktiviteter där de personella resurserna ökas och ansvaret för samordning förläggs, skulle innebära en förstärkning av befintliga resurser och en vinst för många individer. Koordinaten eller Hälsoverkets gamla lokaler på Ramdalen kan kanske vara alternativ för lokalisering och supported Employment gemensam metod?